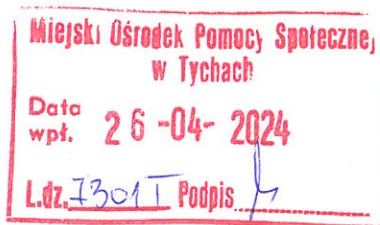

WOJEWODA ŚLĄSKI

DR
26.04.2024

Katowice, 19 kwietnia 2024 r.

PSVI.431.1.14.2024

Egzemplarz nr 1

Pani
Iwona Rogalska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Tychach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.) w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tychach, ul. Budowanych 59, 43-100 Tychy, przeprowadzono kontrolę w trybie zwykłym. Kontrola jest ujęta w planie kontroli zewnętrznych, prowadzonych przez wydziały Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach na rok 2024.

Organizację i tryb przeprowadzenia niniejszej kontroli określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477).

Kontrolę w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tychach, na podstawie upoważnień wydanych 27 lutego 2024 r., przeprowadził zespół inspektorów Oddziału ds. Pieczy Zastępczej Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach: Danuta Kotorowicz - starszy inspektor wojewódzki (kierująca zespołem) oraz Anna Lechowicz - starszy inspektor wojewódzki.

Tematem kontroli była ocena realizacji wybranych zadań gminy wynikających z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

O terminie i zakresie planowanej kontroli poinformowano Prezydenta Miasta oraz dyrektora jednostki kontrolowanej.

Przed rozpoczęciem czynności kontrolnych dyrektorowi jednostki przedstawiono stosowne upoważnienia i dokonano wpisu do książki kontroli.

Czynności kontrolne w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tychach przeprowadzono w dniach 18-22 marca 2024 r. Kontrola obejmowała okres od 1 lipca 2023 r. do ostatniego dnia czynności kontrolnych prowadzonych w jednostce kontrolowanej.

(Akta kontroli str. 1-19)

Użyte w wystąpieniu pokontrolnym skróty:

- ustawa – ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.);
- MOPS, Ośrodek – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach.

Ustaień zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym dokonano w oparciu o analizę udostępnionej dokumentacji, informacje uzyskane od dyrektora jednostki oraz pracowników Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych, działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach, w zakresie objętym kontrolą, ocenia się pozytywnie.

Ustalenia stanowiące podstawę do oceny realizacji wybranych zadań gminy wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach.

1. Uregulowania prawne jednostki wykonującej zadania własne gminy wynikające z ustawy.

1.1 statut, regulamin organizacyjny oraz upoważnienia/pełnomocnictwa dyrektora jednostki w zakresie realizacji zadań ujętych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach jest jednostką budżetową Miasta Tychy. Terenem działania Ośrodka jest obszar Miasta Tychy. Przedmiotem działalności MOPS są m.in. zadania gminy wynikające z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Prezydent Miasta Tychy.

Ośrodek działa m.in. na podstawie:

- Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach, którego tekst jednolity ogłoszono Uchwałą Nr XXI/461/12 Rady Miasta Tychy z dnia 31 sierpnia 2012 r., w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały Nr 0150/VIII/152/03 Rady Miasta Tychy z dnia 24 kwietnia 2003 r. w sprawie statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach; zmienionego późniejszymi uchwałami;
- Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach, wprowadzonego Zarządzeniem Dyrektora Nr D/0161/23/21 z 7 października 2021 r.

W statucie określono, że MOPS jest jednostką nadzorującą i koordynującą system pomocy społecznej oraz realizującą zadania w zakresie wspierania rodziny, a także tworzy system pomocy społecznej oraz system wspierania rodziny. Celem działalności jednostki jest m.in. wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Z zapisów regulaminu organizacyjnego wynika, że w strukturach Ośrodka działają m.in. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Noclegownia Miejska, „Baza” Placówka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży oraz działy: pomocy środowiskowej, pomocy rodzinie i dziecku, pieczy zastępczej, świadczeń rodzinnych, pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym, świadczeń rodzinnych. Organizacja i udzielanie wsparcia rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należy do zadań Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku, którym kieruje zastępca dyrektora ds. pomocy rodzinie i dziecku.

W okresie objętym kontrolą, dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach była pani Iwona Rogalska. Prezydent Miasta upoważnił dyrektora m.in. do realizowania zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (upoważnienie Nr 077/31/21 z 25 lutego 2021 r.), a także udzielił jej pełnomocnictwa do jednoosobowego działania w imieniu Ośrodka oraz w imieniu Miasta Tychy w zakresie m.in. realizacji zadań statutowych i kierowania bieżącymi sprawami MOPS-u (pełnomocnictwo Nr 077/23/21 z 25 lutego 2021 r.).

1.2 spełnianie, przez osoby zatrudnione na stanowisku asystenta rodziny, wymogów określonych w art. 12 ust. 1 oraz art. 17 ust. 3 i 4 ustawy

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Tychach, na stanowisku asystenta rodziny, jest zatrudnionych 5 osób, a w okresie objętym kontrolą pracę świadczyło 4 asystentów.

Analizie poddano akta osobowe wszystkich osób zatrudnionych na stanowisku asystenta rodziny. W wyniku podjętych czynności ustalono, że:

- 4 osoby są zatrudnione w oparciu o umowę o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy (1 osoba przebywa na urlopie wychowawczym), a 1 osoba jest zatrudniona na umowę zlecenie;
- posiadają wykształcenie zgodne z wymogami określonymi w art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- złożyły oświadczenia, że spełniają warunki określone w art. 12 ust. 1 pkt 2-4 ustawy;
- zostały sprawdzone w Rejestrze Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym;
- spełniają warunki określone w art. 17 ust. 3-4 ustawy, tzn. nie łączą pracy asystenta rodziny z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego i nie prowadzą postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę;
- podnoszą swoje kwalifikacje - w okresie objętym kontrolą uczestniczyły w szkoleniu „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i procedura Niebieskiej Karty”.

(Akta kontroli str. 20-24)

2. Realizacja wybranych zadań gminy określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2.1 zapewnianie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny

Na terenie Miasta Tychy rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą skorzystać z pomocy asystenta rodziny. Dyrektor Ośrodka przydziela rodzinie asystenta na podstawie postanowienia sądu, który zobowiązuje rodzinę do współpracy z asystentem, lub na wniosek pracownika socjalnego, który po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, na podstawie analizy sytuacji rodziny stwierdza zasadność tej formy wsparcia.

Wg oświadczenia dyrektora MOPS-u, w okresie objętym kontrolą, wpłynęło 28 wniosków o objęcie wsparciem asystenta rodziny; w 26 przypadkach pomoc została przyznana, 2 wnioski w czasie przeprowadzania kontroli były w trakcie procedury przyznania asystenta.

Zakresy obowiązków asystentów rodziny obejmują zadania określone w ustawie dla osób zatrudnionych na tym stanowisku. Częstotliwość kontaktów asystentów z rodziną, ich forma i czas trwania wynikają z sytuacji rodziny oraz jej problemów i potrzeb.

W okresie objętym kontrolą pracę świadczyło 4 asystentów, maksymalna liczba rodzin pod opieką jednego asystenta wynosiła 15. Z analizy przedłożonej dokumentacji wynika, że przydzielenie asystentowi kolejnej rodziny odbywa się wówczas, gdy możliwe jest spełnienie warunku określonego w art. 15 ust. 4 ustawy (nie więcej niż 15 rodzin pod opieką jednego asystenta). Asystent współpracuje z rodziną również w sytuacji, gdy dziecko przebywa poza domem, np. w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub w pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą na terenie gminy opieką asystentów było objętych 57 rodzin, łącznie z rodzinami objętymi monitoringiem. Wg stanu na 1 września 2023 r. pod opieką asystentów rodziny było 38 rodzin, w których było 84 dzieci, w tym 7 przebywało w pieczy zastępczej, a 1 w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Wg stanu na 13 marca 2024 r. wsparciem asystentów było objętych 47 rodzin, w których było 119 dzieci, w tym 9 przebywało w pieczy zastępczej. W dokumentacji dotyczącej poszczególnych rodzin znajdowały się ich zgody na podjęcie współpracy z asystentem rodziny.

Jak ustalono, głównymi problemami jakie występują w rodzinach, z którymi pracują asystenci, poza trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, są: uzależnienia rodziców od alkoholu/środków psychoaktywnych/narkotyków, niepełnosprawność intelektualna/ruchowa rodzica, niepełnosprawność/deficyty rozwojowe dziecka, trudna sytuacja mieszkaniowa/finansowa, złe warunki socjalno-bytowe, problemy emocjonalne rodziców, konflikty w rodzinie, zaburzone relacje w rodzinie, przemoc, niskie kompetencje wychowawcze rodziców.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Ośrodku w okresie objętym kontrolą udzielali rodzinom pomocy i wsparcia w obszarach, w których dane rodziny wsparcia wymagały. Po stwierdzeniu, że rodzina potrzebuje pomocy asystenta rodziny, odbywa się spotkanie Zespołu zwanego „Zespołem Interdyscyplinarnym”, w skład którego wchodzi oprócz pracownika socjalnego i asystenta rodziny przedstawiciele instytucji zainteresowanych poprawą sytuacji rodziny (np. kurator, przedstawiciel szkoły). Na posiedzenia zapraszana jest także rodzina. Ze spotkania sporządza się protokół, w którym opisane są: trudności rodziny, jej potrzeby, zasoby rodziny i środowiska lokalnego, zasoby instytucjonalne. Systematycznie co pół roku Zespół spotyka się i analizuje sytuację każdej z rodzin, w celu ustalenia planu kolejnych działań służących rozwiązaniu trudności rodziny i zapewnieniu warunków do rozwoju i wychowania dzieci. W protokołach tych spotkań określa się termin i realizatora powyższych działań. Zakończenie pracy z rodziną następuje z uwagi na osiągnięte cele, zaprzestanie współpracy przez rodzinę, brak efektów, zmianę miejsca zamieszkania rodziny lub zmianę formy pomocy, np. na pracę socjalną, pieczę zastępczą, kuratelę sądową. W protokole Zespołu podsumowującego pracę z rodziną opisane są założone w planie efekty pracy z rodziną oraz opis tych efektów. W przypadku, gdy wsparcie asystenta było przyznane rodzinie na mocy postanowienia sądu, o zakończeniu pracy z rodziną jest zawiadamiany właściwy sąd.

Po zakończeniu współpracy asystent monitoruje sytuację rodziny.

Na terenie Miasta Tychy praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych odbywa się kompleksowo. W rozmowach z kontrolującymi, pracownicy Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku wykazali się dużym zaangażowaniem w swoją pracę, podkreślali, że są zespołem i bardzo ściśle ze sobą współpracują. W razie potrzeby kierują rodziców i ich dzieci do innych instytucji i stowarzyszeń udzielających wsparcia psychologiczno-pedagogiczno-terapeutycznego.

(Akta kontroli str. 25-49)

2.2 zapewnianie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dostępu do specjalistycznego poradnictwa

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, będące w kryzysie emocjonalnym, doświadczające przemocy, zmagające się z życiowymi trudnościami, mogą otrzymać pomoc i wsparcie w działających w strukturach MOPS-u, m.in.: Dziale Pomocy Rodzinie i Dziecku, Dziale Pomocy Środowiskowej oraz Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Z pomocy może nieodpłatnie, skorzystać każdy mieszkaniec miasta, który znalazł się w trudnej sytuacji. Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne może zostać udzielone zarówno w siedzibie Ośrodka, jak również, w uzasadnionych przypadkach, w mieszkaniu klienta. Psycholog i specjalista pracy z rodziną udzielają porad w związku z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w rodzinie, a także w sytuacjach np. okołorozstaniowych, w żałobie, w chorobie osób bliskich, tragedii rodzinnych. Dzieciom udzielają wsparcia głównie w przypadku problemów z nieradzeniem sobie z emocjami (np. gdy przejawiają zachowania agresywne, samookaleczają się), w trudnościach w relacjach z rodzicami, w komunikacji, problemach szkolnych czy depresji.

W celu zwiększenia świadomości w zakresie odpowiedzialności za opiekę i wychowanie dzieci, poprzez podniesienie kompetencji rodzicielskich, MOPS oferuje rodzinom możliwość uczestnictwa w cyklu 10 spotkań, w ramach programu „Akademia Rodzica”. Program jest realizowany przez psychologa oraz specjalistę pracy z rodziną i obejmuje m.in. dostarczenie rodzicom wiedzy o etapach i potrzebach rozwojowych dziecka, zasadach komunikacji interpersonalnej, metodach wychowawczych. W okresie objętym kontrolą program był prowadzony od września do grudnia 2023 roku. Na spotkaniach odbywały się ćwiczenia mające na celu rozpoznawanie i rozumienie emocji dziecka, ćwiczenia w komunikacji interpersonalnej z dzieckiem, ćwiczenia rozwiązywania trudnych sytuacji wychowawczych, inicjowanie zmian w postawach rodzicielskich, szczególnie poprzez dostarczenie wiedzy i kształtowanie umiejętności. Uczestnicy grupy dzielili się swoimi doświadczeniami, rozmawiali o trudnych sytuacjach, jakich doświadczają w związku z różnymi kryzysami życiowymi w jakich się znajdują, przez co spotkania miały również charakter wspierający. Beneficjentami programu było 10 osób wytypowanych przez kuratorów, asystentów rodziny i pracowników socjalnych. Dodatkowo wszyscy uczestnicy mieli możliwość korzystania z indywidualnych konsultacji ze specjalistami Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku.

Ponadto, w dwóch przedszkolach, w ramach programu „Wychowanie bez klapsa”, odbyły się prelekcje, z których skorzystało 18 rodzin.

Z analizy dokumentacji wynika, że rodziny potrzebujące wsparcia korzystały również m.in. z terapii małżeńskiej w Centrum Zdrowia Psychicznego „Feniks” w Tychach, z pomocy specjalistów: w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tychach, w Ośrodku Pomocy Psychologicznej Profilaktyki Uzależnień i Leczenia „Mens Sana” w Tychach i w Fundacji „Siła dobra” w Tychach.

Informacje o formach pomocy, z jakich może skorzystać osoba/rodzina będąca w kryzysie, są zamieszczone na stronie internetowej Ośrodka, w zakładce „Wsparcie Rodzin” → „Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku”, gdzie każdy może znaleźć dane dotyczące kontaktu (adres, telefon kontaktowy, nr pokoju, godziny urzędowania) oraz zakresu udzielanej pomocy.

(Akta kontroli str. 50-54)

2.3 pomoc w opiece i wychowaniu dzieci przebywających w rodzinie

W strukturach MOPS-u funkcjonuje Placówka Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży „Baza”, która działa w dwóch lokalizacjach – przy ul. Batorego 567 oraz przy ul. Katowickiej 229. Placówka wsparcia dziennego zapewnia opiekę wychowawczą i terapeutyczną oraz posiłki dla dzieci, a także pomoc psychologiczną dla rodziców.

W placówce prowadzono programy specjalistyczne – w II półroczu 2023 r.:

- profilaktyczno-edukacyjny „Życiowe ABC”;
- socjoterapeutyczny „Emocjonalne ABC”;
- survivalowy „Szkoła przetrwania”;
- dla rodziców „Świadomy rodzic”;

natomiast w 2024 r.:

- profilaktyczno-edukacyjny „Megamocni”;
- socjoterapeutyczny „Moc emocji”;
- bajkoterapeutyczny „Bajki pomagają”;
- dla rodziców „Megamocni rodzice”.

W ramach swojej działalności placówka wsparcia dziennego organizowała również dla dzieci wypoczynek letni (półkolonie i wycieczki autokarowe) oraz wyjścia w czasie ferii zimowych. W okresie objętym kontrolą ze wsparcia tej świetlicy skorzystało 77 dzieci, 51 rodzin.

Oprócz zajęć w Placówce Wsparcia dla Dzieci i Młodzieży „Baza”, potrzebujące pomocy dzieci z terenu Tychów korzystają również z placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez Miasto.

Dzieci w razie potrzeby oprócz wsparcia pracowników MOPS-u korzystają z pomocy specjalistów w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tychach, gdzie w okresie objętym kontrolą uczestniczyły m.in. w terapii integracji sensorycznej.

Jak ustalono, asystenci rodziny w swej pracy posługują się metodami pedagogicznymi, ściśle współpracują z pracownikami socjalnymi, kuratorami rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, lekarzami i innymi specjalistami zaangażowanymi w pomoc rodzinie i jej poszczególnym członkom.

(Akta kontroli str. 55-57)

2.4 opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny

Na terenie Miasta Tychy są opracowywane i realizowane 3-letnie programy wspierania rodziny. W okresie objętym kontrolą realizowano program na lata 2021-2023. Z realizacji programu w danym roku kalendarzowym sporządzane jest sprawozdanie. Ze sprawozdania za rok 2023 wynika, że pomoc nakierowana była głównie na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodziny, obejmowała również działania wspierające rozwój dzieci w znaczeniu bio-socjo-kulturowym. Realizatorzy programu dokładali wszelkich starań, aby wpłynąć na poprawę sytuacji dzieci i rodzin. Działania te obejmowały m.in. pomoc psychologiczną, pedagogiczną, terapeutyczną, wsparcie finansowe, rzeczowe, informacyjne, psychoedukację, itp.

Program wspierania rodziny dla Miasta Tychy na lata 2024-2026 wyznacza kierunki dalszego rozwoju sieci wsparcia społecznego dla tyskich rodzin z dziećmi, poprzez: wsparcie rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny, zmniejszenie skali zjawisk zaburzających

prawidłowe funkcjonowanie rodziny (ubóstwo, niska umiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, niskie kompetencje rodzicielskie, przemoc, uzależnienia).

(Akta kontroli str. 58-67)

3. Zadania asystenta rodziny

3.1 prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną/dokumentowanie pracy z rodziną

Ustalono, że asystenci rodziny dokumentują pracę z rodziną oraz wszelkie działania na jej rzecz. Asystenci w rozmowach podkreślali, że pracę rozpoczynają od wzbudzenia zaufania rodziny, od poznania jej potrzeb i oczekiwań.

W trakcie czynności kontrolnych analizie poddano 10 losowo wybranych teczek, w których asystenci dokumentują pracę z rodzinami. W Ośrodku przyjęto jednolity sposób dokumentowania pracy z rodziną i na jej rzecz wg określonych wzorów. W tezcze każdej rodziny znajdują się: wywiad środowiskowy wskazujący zasadność przydzielenia asystenta rodzinie; plan pracy z rodziną i jego aktualizacje, protokoły z posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, karty realizacji działań asystenta z rodziną, oceny sytuacji rodziny, karta monitorowania sytuacji rodziny (w sytuacji zakończonej pracy z rodziną), korespondencja w sprawie/dotycząca rodziny oraz inne istotne dokumenty, w tym wnioski składane przez rodzinę oraz dokumenty potwierdzające współpracę z innymi jednostkami działającymi na rzecz rodziny.

Zapisy w kartach realizacji działań asystenta z rodziną potwierdzają podejmowanie przez nich działań, których celem jest m.in.: pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych; motywowanie członków rodziny do poszukiwania, podejmowania i utrzymywania pracy zarobkowej; trening umiejętności realizowania spraw w urzędach; motywowanie do udziału w „Akademii Rodzica”, psychoterapii; ukazywanie możliwości i sposobów wspólnego spędzania czasu z dziećmi; wspieranie dzieci; kontakty z pedagogami i psychologami szkolnymi; współpraca na rzecz rodziny z jednostkami/podmiotami, o których mowa w art. 15 ust 1. pkt 18-19.

(Akta kontroli str. 68-78)

3.2 opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej opracowanie we współpracy z rodziną i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną skoordynowanego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej

W tezcze każdej rodziny znajdował się plan pracy z rodziną, sporządzony we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym. W dokumentacji znajdowały się wpisy świadczące o współpracy asystentów z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, asystenci m.in. brali udział w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. W każdym planie pracy określone zostały cele główne oraz cele szczegółowe służące jego realizacji. Dla realizacji celów szczegółowo przypisywane są określone działania, określa się termin ich wykonania, wskazuje osobę odpowiedzialną za ich wykonanie, a także przewidywane efekty. Plan pracy jest opracowywany do miesiąca od pierwszej wizyty, a później w razie potrzeby aktualizowany o cele krótkoterminowe. Celem głównym określonym w planach jest poprawa funkcjonowania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a w przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej poprawa funkcjonowania rodziny, co umożliwi powrót dzieci do domu rodzinnego. Cele krótkoterminowe to najczęściej: wyuczenie prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, ustalenie wizyt lekarskich, monitorowanie wizyt u specjalistów, wskazanie form

pomocy dla rodziny, motywowanie do korzystania z form pomocy, współpraca ze szkołą, współpraca z placówką opiekuńczo-wychowawczą, diagnoza dziecka w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

(Akta kontroli str. 68-71)

3.3 dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny

Okresowej oceny sytuacji rodziny dokonuje zespół, w skład którego wchodzi: asystent rodziny i pracownik socjalny przy udziale rodziny. Zawiera ona ocenę realizacji założonych w planie pracy z rodziną celów głównych i szczegółowych oraz opis zadań zrealizowanych i niezrealizowanych. Dokument jest obszerny, szczegółowo opisuje sytuację rodziny, analizę podejmowanych działań oraz rokowania rodziny. Posiedzenia zespołu odbywają się co pół roku.

(Akta kontroli str. 73-78)

3.4 monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną

W przypadku, gdy cele założone w planie pracy zostały osiągnięte, praca z rodziną ustaje. Asystent, po zakończeniu pracy z rodziną monitoruje jej sytuację przez okres od 1 do 3 miesięcy. Czas trwania monitoringu zależy od potrzeb rodziny. Asystent prowadzi kartę monitorowania sytuacji rodziny, w której zapisuje sytuację rodziny na dzień danego spotkania, a na koniec sporządza ocenę końcową monitoringu.

(Akta kontroli str. 48)

Uwagi i wnioski

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychach prawidłowo realizuje zadania gminy w zakresie wspierania rodziny wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą skorzystać z pomocy asystenta rodziny, mają zapewniony dostęp do specjalistycznego poradnictwa, a także jest im udzielana pomoc w opiece i wychowaniu dzieci.

Na stanowisku asystenta rodziny zatrudniane są osoby, które posiadają odpowiednie kwalifikacje oraz spełniają warunki określone w ustawie. Asystenci realizują pracę z rodziną i na jej rzecz, zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy, właściwie ją dokumentują, opracowują i realizują plany pracy z rodziną, dokonują okresowej oceny sytuacji rodziny, a także monitorują funkcjonowanie rodziny po zakończeniu z nią pracy.

W rozmowach z kontrolującymi, pracownicy Działu Pomocy Rodzinie i Dziecku wykazali się dużym zaangażowaniem w swoją pracę, podkreślali, że są zespołem i bardzo ściśle ze sobą współpracują. Zaznaczali, że w pracy z rodziną bardzo ważna jest również współpraca z pracownikami socjalnymi i kuratorami.

Na terenie Miasta Tychy są opracowywane i realizowane 3-letnie programy wspierania rodziny.

Miasto Tychy otrzymało „Śląskiego Prometeusza 2023” – wojewódzką nagrodę dla pracowników systemu pomocy i integracji społecznej w konkursie zorganizowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach. Wyróżnienie zostało przyznane w kategorii „Samorząd z otwartym sercem” za zaangażowanie w realizację lokalnej polityki społecznej na rzecz rozwoju społecznego województwa Śląskiego.

W toku czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości, w zakresie objętym kontrolą, w związku z tym odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie

Na podstawie § 14 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477) dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach może wnieść umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, na zasadach określonych w art. 197d ust. 1-7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177, z późn. zm.).

Ww. zastrzeżenia należy wnieść na piśmie do dyrektora Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach na adres: Wydział Rodziny i Polityki Społecznej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach ul. Piastowska 40, 43-300 Bielsko - Biała, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Egzemplarz nr 1 przekazano za potwierdzeniem odbioru dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tychach.

Egzemplarz nr 2 włączono do akt kontroli.

Zespół kontrolny:

.....
Danuta Kotorowicz
starszy inspektor wojewódzki

.....
Anna Lechowicz
starszy inspektor wojewódzki

Z up. WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

Marcin Chroszcz
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej

